

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны, дзвінскі ўзгорак, каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №5 (92)
САКАВІК 2019 ГОДА

ПАДТРЫМАЙ!

РЭКТАРА ВДУ Ў АДСТАЎКУ!

На сайце генератара петыцый petitions.by створаны запіс аб адстаўцы рэктара Віцебскага дзяржуніверсітэта Аляксея Ягорава. Кожны грамадзянін можа паставіць свой подпіс ў патрымку звароту.

На думку аўтара пэтыцыі, сябра ПБНФ і Руха "За Свабоду" Хрыстафора Жаляпава пасаду рэктара беларускай ВНУ ня можа займаць чалавек, са згоды якога сярод студэнтаў прапагандуюцца ідэі «русского мира».

У пэтыцыі нагадваюцца падзеі сёлетняга Міжнароднага дня матчынай мовы, які адзначаўся 21 лютага. У праграме мерапрыемстваў ВДУ не было ніводнага слова па-беларуску. Затое ўсе імпрэзы, падрыхтаваныя катэдрай сусьветных моваў, праходзілі ў межах праекту «Твой мир — навек моя обитель», які рэалізуецца культурна-асьветніцкім таварыствам «Продвижение» пры падтрымцы фонду «Русский мир».

Гэтай катэдрай кіруе Ірына Зайцава, якая пераехала ў Віцебск з Луганску, дзе была функцыянэркай Луганскага абласнога Расейскага цэнтру, узначальвала Ўкраінска-расейскі саюз, супрацоўнічала з «Русским блокам» і «Русским движением», неаднаразова называла сябе абаронцай «русского мира» і расейскай мовы.

Прыводзім тэкст петыцыі.

21.02.2019 ва ўсім свеце адзначалі Дзень роднай мовы. З глыбокім абурэннем паведамляем, што ў Віцебскім дзяржаўным універсітэце імя Машэрава, які знаходзіцца ў Беларусі і рыхтуе педагагічныя кадры для мясцовых, беларускіх школ, цэлы тыдзень праводзіліся мерапрыемствы ў гонар "родного русского языка". Іх праводзілі супрацоўнікі філалагічнага факультэта пры падтрымцы фонду "Русский мир", які дзейнічае ў Расіі і займаецца прапагандай рускай мовы і традыцый рускага народу. Несумненна, гэта рабілася са згоды рэктара ВДУ Аляксея Ягорава.

А.У.Ягораў мае юрыдычную адукацыю, і таму ён не мог не разумець, што прапаганда мовы суседняй дзяржавы ў Дзень роднай мовы - гэта дэманстрацыя антыпатрыятычных настрояў, якія, атрымліваецца, пануюць у падпарадкаванай яму вышэйшай навучальнай установе.

У гэты дзень шматлікія арганізацыі і ўстановы Рэспублікі Беларусь ладзілі імпрэзы, прысвечаныя роднай беларускай мове. Дзень роднай мовы стаў нацыянальным святам у працоўных, студэнцкіх, вучнёўскіх калектывах, і людзі падчас імпрэзаў у гонар беларускай мовы адчувалі сябе сапраўднымі патрыётамі, навучаліся ганарыцца гісторыяй і культурай Беларусі, аддавалі даніну памяці продкаў, якія ў войнах і нягодах здабылі сенняшнюю незалежнасць Рэспублікі Беларусь. І толькі віцебскі ўніверсітэт зняславіў сябе на ўсю краіну тым, што змусіў выкладчыкаў і студэнтаў услаўляць чужую мову замест роднай.

Яшчэ раз звяртаем Вашу ўвагу на тое, што ВДУ імя Машэрава рыхтуе настаўнікаў для беларускіх школ, і больш за 80% тутэйшых студэнтаў - гэта выхадцы з вёсак і райцэнтраў Віцебскай вобласці або жыхары абласнога цэнтру. Усхваленне рускай мовы ў якасці роднай у беларускай ВНУ мы расцэньваем не інакш як здзек над патрыятычнымі пачуццямі беларускага народу, як абразу нацыянальнай годнасці беларусаў.

Без сумневу, частка насельніцтва Беларусі мае права лічыць роднай мовай рускую, і навучальныя ды культурніцкія імпрэзы, прысвечаныя любым мовам свету, - гэта пазітыўная з'ява. Аднак у Дзень роднай мовы пашана павінна аддавацца менавіта ёй, а не асабістым памкненням некаторых супрацоўнікаў універсітэта лішні раз прадэманстраваць сваю адданасць "русскому міру" у любых яго праявах.

Мы патрабуем адстаўкі рэктара ВДУ імя Машэрава Ягорава А.У., са згоды якога праводзіліся імпрэзы, скіраваныя, на нашу думку, супраць суверэнітэту Рэспублікі Беларусь, і якія супярэчаць патрыятычнай плыні ідэалагічнага выхавання ў нашай краіне, рыхтуюць глебу для дэстабілізацыі ў грамадстве.

Патрабуем таксама забараніць умяшанне замежных грамадскіх арганізацый і фондаў ва ўнутранае жыццё беларускіх навучальных установаў; патрабуем забараніць размяшчэнне офісаў замежных урадавых і няўрадавых арганізацый на тэрыторыі беларускіх установаў адукацыі.

Мы хочам, каб у нашых ВНУ выхоўваліся сапраўдныя патрыёты Беларусі, а не касмапаліты з няўцямнымі поглядамі на ідэалагічна важныя складнікі грамадскага жыцця.

petitions.by
А. Адамаў

ПЕРАСЛЕД

ШТРАФ ЖУРНАЛІСТУ

Два дні спатрэбілася судзьдзі Міхаілу Зубені, каб аштрафаваць віцебскага журналіста-фрылянсэра Віталя Скрыля на 25 базавых велічынь за парушэньне заканадаўства аб СМІ. Яго прызналі вінаватым у незаконным вырабе прадукцыі СМІ (ч.2 арт.22.9 КаАП).

Справа аб адміністрацыйным правапарушэньні слухалася 14 і 15 сакавіка ў судзе Віцебскага раёну. Незалежнага журналіста вінавацілі ў тым, што 25 студзеня ён знаходзіўся ля прахадной вытворчага цэху «ОршаСырЗавод» у Сянно і нібыта незаконна браў інтэрвію ў працаўнікоў прадпрыемства. Вынікам інтэрвію стаў відэаматэрыял «Згортваецца апошнае прадпрыемства, якое дае працу ў Сянно». Сюжэт зьявіўся на тэлеканале «Белсат».

На пачатку судовага паседжаньня Віталь Скрыль хадайнічаў аб запрашэньні перакладчыка, бо недастаткова добра валодае расейскай мовай. Хадайніцтва судзьдзя не задаволіў, назваўшы яго беспадставўным. Выказаўся пра абавязак валодаць расейскай мовай.

Адвод судзьдзі таксама ня быў задаволены.

Тады віцебскі журналіст скарыстаўся сваім законным правам на абарону. Заявіў, што не пасьпеў дамовіцца зь менскім беларускамоўным адвакатам. Судзьдзя Зубеня параіў заключыць дамову зь віцебскім абаронцам. Быў абвешчаны перапынак, але і пасьля яго ў залі суду адвакат не зьявіўся. Адшукаць беларускамоўнага адваката так і не атрымалася.

Найбольш часу (каля 2-х гадзінаў) заняло апытаньне 7 сьведкаў сеньненскага сырзаводу. Судзьдзя Зубеня высьвятляў у іх, ці быў 25 студзеня Віталь Скрыль сярод тых асобаў, якім ля прахадной заводу людзі давалі інтэрвію. З апытаных толькі двое апазналі Скрыля.

Пры гэтым абвінавачаны зьвярнуў увагу на тое, што судзьдзя, сваімі аднастайнымі пытаньнямі і празьмернай зацятасьцю нібыта дамагаецца ад сьведкаў патрэбных яму адказаў.

Адзін са сьведкаў заявіў, што яму тэлефанавау супрацоўнік КДБ, які курыруе Сеньненскі раён. Менавіта ад яго мужчына і даведаўся, што ў Сянно прыяжджалі журналісты «Белсату». Пра інтэрвію ён нічога ня ведаў, бо на той час знаходзіўся ў лякарні. Натуральна, у абвінавачанага ўзьнікла пытаньне пра дачыненьне да справы КДБ.

Апошнім апыталі старэйшага лейтэнанта Паўла Осіпава. Ён патлумачыў, што, праводзячы маніторынг СМІ ў сеціве па загадзе

(працяг на стар. 2)

ЛЯСНАЯ ГАСПАДАРКА

ПРАЦУЮЦЬ КАМЕРЫ ФОТАФІКСАЦЫІ

На тэрыторыі дзяржаўнага ляснога фонду ў лясніцтвах двух лягсагаў Віцебскага раёна ў лясніцтвах Віцебскага і Суражскага лягсагаў устаноўлены камеры фотафіксацыі. Яны адсочваюць парушэнні прыродаахоўнага заканадаўства.

Праз месяц пасля неправамернай дзеі праз выкарыстанне сродкаў фотафіксацыі быў вылічаны парушальнік у ДЛГУ «Суражскі лягсас». На тэрыторыі дзяржлясфонду Тарасенскага лясніцтва мужчына ажыццяўляў транспарціроўку двух сухастойных стваалоў хвоі з лесасекі Запольскага лясніцтва па дакументах, тэрмін дзеяння якіх скончыўся 31 сьнежня 2018 года, чым парушыў частку 3 арт. 15.21 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях Рэспублікі Беларусь. Парушальнік прыцягнуты да адказнасці супрацоўнікам дзяржаўнай лясной аховы лягсаса.

Хутка адрэагавалі на сігнал з фотапасткі, усталяванай на тэрыторыі дзяржлясфонду Воранаўскага лясніцтва, работнікі лясной аховы ДЛГУ «Віцебскі лягсас». Выехаўшы на месца, яны зафіксавалі факт распілоўвання дрэва і сляды транспарту, якія прывялі ў населены пункт. На адным з прысядзібных участкаў была выяўленая нядаўна сьпілаванае дрэва. Складзены на парушальніка адміністрацыйны пратакол па ч.1 ст.15.22 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях быў накіраваны ў суд Віцебскага раёна для вынясення пастановы.

Работнікі лясной гаспадаркі пастаянна перамяшчаюць фотапасткі для павышэння эфектыўнасці назірання.

Віцебскім лягсасам набыты таксама квадракопцер, які будзе выкарыстоўвацца як для выяўлення парушэнняў у Дзяржлесфондзе, так і для выяўлення ачагоў пажараў.

З прыходам вясны актуальнасць набывае напамін лесаводаў аб забароне канфіскацыі альбо знішчэння надглебавага пласта лесу, самавольнай падсочкі дрэў і нарыхтоўкі бярозавага соку.

За мінулы год у Віцебскім лягсасе выяўлена 11 парушэнняў грамадзянамі прыродаахоўнага заканадаўства, ліквідавана 18 несанкцыянаваных звалак бытавога і будаўнічага смецця.

Лесаводы нагадваюць: лес – бясцэнная камора прыродных багаццяў, але ставіцца да іх трэба асцярожна.

А.Адамаў

ПЕРАСЛЕД

(пачатак на стар. 1)
свайго кіраўніцтва, на сайце БАЖу адшукаў матэрыял, у якім згадваецца, што відэасюжэт «Згортваецца апошняе прадпрыемства, якое дае працу ў Сянно» Віталя Скрыля заняў другое месца ў журналісцкім конкурсе. Гэты факт нібыта і стаў падставай для працягу працэсуальных дзеяньняў па справе.

Адстойваючы сваю невінаватасьць, Віталь Скрыль зьвярнуў увагу на тое, што сеньненскія міліцыянты завялі супраць яго адміністрацыйную справу яшчэ да таго, як быў усталяваны сам факт правапарушэньня. Гэта адбылося толькі 28 лютага, калі міліцыянты атрымалі дакумэнт зь Міністэрства замежных справаў, які і пацьвердзіў, што ён не зьяўляецца журналістам ніводнага з акрэдытаваных у Беларусі замежных СМІ.

Вынікае, што заведзеная справа грунтавалася выключна на здагадках, бо праваахоўнікі ня мелі падставаў для фіксацыі факту правапарушэньня.

Сеньненскія міліцыянты вінавацілі Віталя Скрыля ў тым, што ён – журналіст замежнага тэлеканалу. Разам з тым, сам факт ягонай сувязі з тэлеканалам «Белсат» і працоўных адносінаў зь ім не даказаны. Наадварот, у матэрыялах справы ёсьць дакумэнт, які даводзіць, што журналіст не зьвязаны з тэлеканалам «Белсат» аніякімі працоўнымі адносінамі.

Журналіст пераконваў, што зьбіраць інфармацыю, у тым ліку здымаць на камэру са згоды людзей, не парушаючы заканадаўства, мае права любы грамадзянін Беларусі без усялякай акрэдытацыі. Акром таго, аўтар такога матэрыялу можа на законных правах прадаць выраблены ім матэрыял трэцяй асобе. Пасьля гэтага ўся адказнасьць за матэрыял пераходзіць на праваўладальніка.

«Чаму ў такім выпадку адказнасьць перакладаецца на таго, хто ўжо не валодае правамі на створаную ім прадукцыю? І чаму яго прызнаюць вінаватым у вырабе і распаўсюдзе СМІ? Я не разумею, у які момант той, хто прадаў матэрыял трэцяй асобе, становіцца вінаватым у вырабе і распаўсюдзе прадукцыі замежнага СМІ. Я лічу гэта поўным абсурдам, бо ня бачу ніякага правапарушэньня ў факце запісу чаго-небудзь у грамадзкім месьце са згоды прысутных», — падсумаваў Скрыль.

Гэтыя развагі, як і многія іншыя, выказаныя ў сваю абарону журналістам, засталіся па-за ўвагай судзьдзі Зубені.

Дасьледаваўшы ў сукупнасьці ўсе доказы па справе, суд палічыў вінаватасьць Віталя Скрыля ў незаконным вырабе прадукцыі СМІ даказанай і аштрафаваў яго на 25 базавых велічыняў (637 рублёў 50 капеек).

Суд палічыў дастатковым для доказу вінаватасьці сьведчаньні двух з шасьці працаўнікоў сырнага заводу, якія засьведчылі, што 25 студзеня спадар Скрыль апытваў працоўных ля прахадной прадпрыемства. Таксама ў якасьці доказу залічылі і матэрыял, апублікаваны на сайце БАЖ, дзе прозьвішча журналіста згадваецца ў сувязі з другім месцам у творчым конкурсе.

Тое, што Скрыль прад'яўляў як парушэньне заканадаўства, суд прызнаў малаістотнымі недахопамі. Праўда, факт датычнасьці Віталя Скрыля да распаўсюду прадукцыі СМІ суд выключыў з канчатковай пастановы.

С. Горкі

ПАМЯЦЬ

МАПА СТАЛІНСКІХ РАССТРЭЛАЎ

Жыхар Віцебску Андрэй Кешанюк зрабіў першую ў рэгіёне інтэрактыўную мапу месцаў сталінскіх расстрэлаў у ваколіцах Віцебска.

Пазначыў на ёй вёскі Паляі, Хайсы, "25-ты кілямэтар па Гарадоцкай шашы", дзе, паводле ўспамінаў старажылаў і дасьледаваньняў гісторыкаў, у 1930-я гады расстрэльвалі мірных жыхароў, паведамляе Беларускае Радыё Рацыя.

Мапа будзе дапрацоўвацца ў парадку адкрыцьця новых зьвестак пра масавая пахаваньні ахвяраў сталінскага тэрору.

Паводле Андруся Кешанюка, патрэба зрабіць гэтую мапу насьпела, бо ў апошнія гады ўзрасла цікаўнасьць да гэтага пэрыяду гісторыі, але ня ўсе ведаюць, як знайсьці жалобныя месцы.

"Нельга забывацца на тыя страшэнныя злачынствы, якія былі ў тыя гады. Гэтая мапа, напэўна, дасьць магчымасьць проста ведаць, каб надні памяці занесьці туды кветкі. У людзей павінна быць інфармацыя, каб яны маглі туды дабрацца і нейкім чынам ушанаваць памяць", – кажа актывіст.

На інтэрактыўнай мапе Андрусь Кешанюк разьмясьціў геаграфічныя каардынаты і кароткія зьвесткі пра гісторыю адкрыцьця трагічнай таямніцы гэтых мясьцінаў. Стваральнік гатовы працягваць гэтую працу. Неўзабаве на мапе зьявяцца зьвесткі пра так званы "Цёплы лес" – яшчэ адно месца сталінскіх расстрэлаў пад Віцебскам.

Беларускае Радыё Рацыя

СУПРАЦІЎ

НЕДОВОЛЬСТВО В КОЛОНИИ

В телеграм-канале NEXTA появилась информация, что на днях в исправительной колонии №3 осужденные по статье 328 УК отказались выйти на завтрак в знак протеста, поскольку им запретили рассчитываться друг с другом сигаретами.

22 марта правозащитник Андрей Бондаренко с матерью одного из осужденных побывал в колонии и рассказал, что произошло на самом деле.

— В Витебской колонии в основном отбывают наказание бывшие чиновники и силовики, — рассказывает Бондаренко. — Но есть два отряда осужденных за незаконный оборот наркотиков. На днях начальник одного из отрядов заявил, что теперь убирать в колонии будут все осужденные. Раньше уборкой занимались отдельные заключенные, которым другие платили за это сигаретами. С точки зрения закона действия начальника правильные: не должно быть исключений, для всех правила одинаковые. Но с точки зрения правил, которые сложились в местах лишения свободы, убирать туалеты и мусорные баки соглашаются единицы осужденных с низким статусом. Конечно, с этой проблемой нужно бороться, но не с этого этапа. Поскольку на классы осужденных делят еще в СИЗО.

По словам Андрея Бондаренко, осужденные коллективно решили, что не будут подчиняться новым правилам, и в знак протеста отказались выйти на завтрак. В итоге несколько человек, которые, по мнению администрации, затеяли голосование, поместили в штрафной изолятор, формально — за нарушение режима. Инцидент совпал с приездом в колонию отряда ОМОН, который в эти дни проходил тренировку.

— Администрация нас убеждала, что эти события не связаны, что тренировка ОМОНа была заранее запланирована. Подчеркну, что они не тренировались на осужденных, — заявил правозащитник. — Руководство колонии пообещало разобраться в ситуации, с нами говорили корректно. Скорее всего, это была инициатива нового начальника отряда. Хотя мы и по другим колониям слышали подобные нововведения. Очевидно, Департамент исполнения наказания пытается решать проблему с разделением заключенных по статусам. Честно говоря, за все время работы правозащитником я впервые слышу жалобы на ИК-3. Это своего рода показательная колония.

TUT.BY

ЗДАРЭННІ

БЕШЕНАЯ ЛИСА НАПАЛА НА СОБАКУ

В начале марта больная бешенством лисица пришла на домашнее подворье в деревню Манулки Вымнянского сельского Совета Витебского района и там напала на домашнюю собаку.

В прошлом году в Вымнянском сельсовете Витебского района также произошел подобный случай: 27 декабря в деревню Котово забрел бешеный волк, сообщает Витебский зональный центр гигиены и эпидемиологии.

Эпидимиологи отмечают, что по статистике фиксаций бешенства это единственный за два года случай, когда на Витебщине бешенство было зарегистрировано у волка. А вот лисы по заболеванию бешенством стоят на первом месте — за два года зарегистрировано 89 случаев, что составляет 54% от всех 164 случаев бешенства, зафиксированных в Витебской области.

ЗАДЕРЖАН С СИГАРЕТАМИ БЕЗ ДОКУМЕНТОВ

Вечером 21 марта под Витебском был задержан 42-летний житель Смоленска (Российская Федерация), который вез партию сигарет без необходимых документов.

У россиянина в легковом автомобиле «LADA Largus», остановленном вблизи агрогородка Октябрьская Витебского района, сотрудники ГАИ обнаружили 32 коробки с сигаретами «Корона» и «Корона Слим», в каждой находилось по 50 блоков из 10 пачек. Сопроводительных документов установленного образца смолянин предъявить не смог.

В результате груз табачных изделий был задержан, по данному факту Витебским районным отделением по борьбе с экономическими преступлениями проводится проверка, об этом сообщили в областной ГАИ.

ОБНАРУЖЕНА 100-КИЛОГРАММОВАЯ АВИАБОМБА

На взрывоопасный предмет в лесу под Витебском 19 марта наткнулся житель деревни Зазыбы, который случайно наткнулся на место раскопок «черных копателей».

Мужчина заметил крупный металлический предмет, торчащий из наброcанной земли. Саперы войсковой части 5524, которые приехали на вызов, пришли к выводу, что в земле находится советская фугасного авиационная бомба ФАБ-100 времен Второй мировой войны.

Чтобы обезвредить бомбу саперно-пиротехнической группе понадобилось специальное разрешение. Опасную находку взяли под охрану сотрудники милиции.

20 марта найденный взрывоопасный предмет был обезврежен расчетом саперно-пиротехнической группы под командованием подполковника Александра Васеха, сообщает группа информации и общественных связей УВД Витебского облисполкома.

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Ўзгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

РЭФЛЕКСІЯ

КАМУ ЗАКОН — КАНСТЫТУЦЫЯ?

Рэфлексіі з нагоды 25-годдзя Асноўнага закону. Вы чыталі нашу Канстытуцыю? Там усяго 9 раздзелаў і 146 артыкулаў. Цікавы дакумент, а галоўнае — карысны, і нават дэмакратычны, нягледзячы на папраўкі 1996 і 2004 гадоў. Але толькі для каго наша Канстытуцыя — асноўны закон? І ці наогул яна — Асноўны закон?

Калі прааналізаваць канстытуцыю СССР 1936 года і параўнаць яе з канстытуцыямі іншых еўрапейскіх краін таго часу, то можна з упэўненасцю сказаць, што яна была самай дэмакратычнай канстытуцыяй таго часу. Але што з таго? Самая дэмакратычная канстытуцыя не перашкодзіла ўладзе знішчаць мільёны грамадзян у лагерах, расстрэльваць без суда і следства, кідаць за краты за любое іншадумства, і нават проста так.

Наша Канстытуцыя — не горшая за шмат якія іншыя. Вось толькі праблема ў тым, што яна дэ-факта не з'яўляецца законам наўпроставага дзеяння, яна наогул не з'яўляецца той асновай, на якой будуецца ўся прававая сістэма дзяржавы. Больш за тое, штодня асноўныя артыкулы Канстытуцыі парушаюцца на розных узроўнях.

Вось, напрыклад, **артыкул 7** сцвярджае: *«Дзяржава, усе яе органы і службовыя асобы дзейнічаюць у межах Канстытуцыі і прынятых у адпаведнасці з ёю актаў заканадаўства»*. Цікава, у адпаведнасці з якой канстытуцыяй прымаюцца шматлікія дэкрэты, дырэктывы і ўказы?

Артыкул 13 дэкларуе: *«Дзяржава надае ўсім роўныя правы для ажыццяўлення гаспадарчай і іншай дзейнасці, акрамя забароненай законам, і гарантуе роўную абарону і роўныя ўмовы для развіцця ўсіх формаў уласнасці… Дзяржава гарантуе ўсім роўныя магчымасці свабоднага выкарыстання здольнасцей і маёмасці для прадпрымальніцкай і іншай не забароненай законам эканамічнай дзейнасці»*. Хацелася б паслухаць, што думаюць індывідуальныя прадпрымальнікі пра *«свабоднае выкарыстанне здольнасцей і маёмасці»*, ды наогул не назіраныя да ўлады бізнесоўцы пра *«роўныя правы для ажыццяўлення дзейнасці»*.

Ідзем далей, **артыкул 15**: *«Дзяржава адказная за захаванне гісторыка-культурнай і духоўнай спадчыны, свабоднае развіццё культур усіх нацыянальных супольнасцяў, якія пражываюць у Рэспубліцы Беларусь»*. Толькі, відаць, беларускай мовы і нефарматных культурных дзеячаў гэта не тычыцца.

Найбольш паказальны **раздзел II «Асоба, грамадства, дзяржава»**. Пачытайце — здзівіцеся, калі даведаецеся, як усё ў нас павінна быць. А пасля параўнайце з тым, як ёсць. Хаця б вось гэта: *«Грамадзянам Рэспублікі Беларусь гарантуецца права на атрыманне, захоўванне і распаўсюджванне поўнай, дакладнай і своечасовай інфармацыі аб дзейнасці дзяржаўных органаў, грамадскіх аб'яднанняў, аб палітычным, эканамічным, культурным і міжнародным жыцці, стане навакольнага асяроддзя»* (**артыкул 34**). Паспрабуйце даведацца, як налічваюцца камунальныя плацяжы ці куды ідуць нашы падаткі.

«Свабода сходаў, мітынгаў, вулічных шэсцяў, дэманстрацый і пікетавання, якія не парушаюць правапарадак і правы іншых грамадзян Рэспублікі Беларусь, гарантуецца дзяржавай», — сцвярджае **артыкул 35** Канстытуцыі. Шкада, што так не думаюць тыя, хто не дае дазвол на правядзенне Дня Волі ці афармляе пратаколы за ўскладанне кветак.

«Грамадзянам Рэспублікі Беларусь гарантуецца права на працу як найбольш годны спосаб самасцвярджэння чалавека, гэта значыць права на выбар прафесіі, роду заняткаў і работы ў адпаведнасці з прызваннем, здольнасцямі, адукацыяй, прафесійнай падрыхтоўкай і з улікам грамадскіх патрэбнасцей, а таксама на здаровыя і бяспечныя ўмовы працы… Прымусовая праца забараняецца, акрамя работы або службы, якая вызначаецца прыгаворам суда або ў адпаведнасці з законам аб надзвычайным і ваенным становішчы… Асобам, якія працуюць па найму, гарантуецца справядлівая доля ўзнагароджання ў эканамічных выніках працы ў адпаведнасці з яе колькасцю, якасцю і грамадскім значэннем, але не ніжэй за ўзровень, які забяспечвае ім і іх сем'ям свабоднае і годнае існаванне» (**артыкулы 41, 42**). Нават каментаваць нічога не буду, бо шмат нашых чытачоў зараз глянулі ў свае разліковыя лісткі і падумалі пра «справядлівасць».

Ёсць яшчэ артыкулы, якія гарантуюць права на жыллё, бясплатную адукацыю, бясплатнае медабслугоўванне, права на годнае сацыяльнае забеспячэнне ў старасці ды пры страце працаздольнасці і права на свабоду выбару мовы выхавання і навучання. І яшчэ шмат іншых вельмі правільных і патрэбных артыкулаў.

Усе 25 гадоў незалежная Беларусь жыве пры даволі дэмакратычнай і годнай Канстытуцыі, і амаль столькі ж трымальнікі ўлады ці наогул не кіруюцца ў сваёй дзейнасці Асноўным законам, ці перакручваюць яго на сваю карысць.

Вось і атрымліваецца, што па Канстытуцыі — у нас дэмакратыя, а калі верыць прэс-сакратарцы Лукашэнкі Наталлі Эйсмант, то «наш брэнд — дыктатура». Значыць, што кагосьці трэба паправіць. Ці не пра гэтыя папраўкі казаў кіраўнік Беларусі нядаўна?

Што тут скажаш… Статут ВКЛ і «рымскае права» перажылі не адно стагоддзе. У адрозненне ад шматлікіх дыктатараў. Таму са святам вас, з 25-годдзем Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

Аксана Колб
"Новы Час"

БЕЛАРУСЬ – РАСІЯ

«НЕТ ОСНОВАНИЙ ГОВОРИТЬ, ЧТО РОССИЯ СУБСИДИРУЕТ БЕЛАРУСЬ»

Известный экономист развенчивает ключевую претензию Кремля «мы вас кормим». "Сила в правде и фактах, а не в хамстве, — пишет Ярослав Романчук на своей странице в Фейсбуке.

— Спор посла России в Беларуси Михаила Бабича с белорусским МИДом, его оценки состояния белорусско-российской интеграции позволяет сделать целый ряд выводов о взаимоотношении правительств Беларуси и России, профессионализме VIP-распорядителей чужого обеих стран, а также об их отношениях друг с другом.

Судя по тому, какие акценты расставил М. Бабич, как отреагировал МИД, ситуация обещает быть очень напряжённой. Проблема в том, что слишком долго стороны действовали в рамках проекта «Союзное государство» автономно. Каждый подразумевал своё. Каждый был на своей волне. Более 20 лет никому в голову не приходило прояснить правовые основы, гармонизировать понимание терминов и определиться с будущим.

Монополисты, олигархи, криминальные группировки и их партнёры их высших эшелонов власти обеих стран (преимущественно из России) активно эксплуатировали интеграционный формат, чтобы получать в свои карманы, в основном, энергетическую ренту, опять же преимущественно за счёт российского бюджета и самих компаний-энергетических монополистов…

Россия 2010-х радикально отличается от России 1990-х. Кремль Ельцина второй половины 1990-х — это явно не Кремль Путина второй половины 2010-х. Изменилось многое, в том числе амбиции и цели руководителей Беларуси и России. Сейчас стороны, ссылаясь на одни и те же документы, одни и те же цифры и статистику, приходят к прямо противоположным выводам. Разберёмся в сути претензий, в том, что есть де-юре и де-факто.

Ключевая претензия Кремля к руководству Беларуси — «мы вас кормим». Бабич привёл такие цифры: с 2000 по 2010 год уровень «ежегодной финансовой поддержки Беларуси или выпадающих доходов РФ» был в диапазоне от сотен миллионов до $ 2–3 млрд. Теперь, по его оценке, сумма поддержки выросла до $ 5- 6 млрд.

Ранее российское правительство и аналитики, близкие к нему, называли объёмы поддержки белорусской экономики за всё время интеграции от $ 100 до 130 млрд. Внёс свою лепту в обвинение Беларуси в иждивенчестве Международный валютный фонд (МВФ), который оценил «общую поддержку белорусской экономики со стороны России в $ 106 млрд. только за период 2005–2015 годов, или около $ 9,7 млрд. в год».

МВФ и правительство России практически едины в том, что ~90% поддержки Беларуси со стороны России — это «скрытые субсидии по газу, нефти и нефтепродуктам». Сергей Агибалов из российского Института энергетики и финансов оценил «общий объем российского субсидирования» Россией Беларуси почти $ 100 млрд. по состоянию на начало 2017 года…

«Нахлебники», «иждивенцы», «пожиратели льгот», «получатели скрытых субсидий», «источник потерь российского бюджета» — это всё про Беларусь и белорусское руководство. Оставим за рамками эмоциональные оценки и обиды. Чтобы определить, есть ли правые, законные основания для такого рода оценок, возьмём сами международные договора.

Субсидия — это «выплата, предоставляемая за счёт государственного или местного бюджета, а также выплаты из специальных фондов для юридических и физических лиц, местных органов власти, других государств». Основным свойством субсидии является её безвозмездность. Нет ни одного международного договора, ни одного контракта между Беларусью и российскими продавцами энергетических товаров, в которых была бы чётко прописана субсидия (дотация) от Российской Федерации для Республики Беларусь. Законных оснований говорить о том, что Россия субсидирует Беларусь, нет.

Цены на российские нефть, нефтепродукты и газ для Беларуси определяется не любовью российского народа к белорусскому, а, в первую очередь, личными, шкурными интересами и мотивами канализации российских национальных богатств в карманы нефтяных и газовых баронов. Российские энергетические компании никогда, ни одного дня, ни одной поставки не делали в пользу Беларуси себе в убыток. Газпром, Роснефть и другие нефтяные бароны никогда не продавали Беларуси нефть, газ и нефтепродукты по ценам ниже издержек производства. Они никогда не получали от российского бюджета компенсационные выплаты за поставки своих товаров в Беларусь. Только в этом случае можно было бы уверенно говорить, что российские компании дотируют Беларусь, потому что продают свои товары ниже издержек производства.

Но таких случаев нет. В 2000-2019 гг. поставок нефти по $ 10 — 15 за баррелей, газа по $ 20 — 30 за 1000 м3 не было. Кстати, а белорусские с/х производители-таки дотируют российских потребителей, потому что часто продают на экспорт товары по ценам ниже издержек производства, а потом за это получают компенсации из бюджета или другие виды господдержки.

Значит, юридических, формальных оснований обвинять Беларусь в нахлебничестве, иждивенчестве, жировании за счёт России нет. Сравнивание цен для Беларуси по нефти и газу с немецкими — это не более чем PR и информационное, политическое давление на покупателя в лице Беларуси. Почему Германия, а не Польша, Франция или Италия?

Есть ещё одного мощное возражение. Если российские переговорщики такие крутые, если они так пекутся о национальных интересах России, то почему же 20 лет они заключали с Беларусью такие договоры, якобы невыгодные им? Разве Кремлю не было известно, что российские

(працяг на стар. 4)

БЕЛАРУСЬ – РАСІЯ

(пачатак на стар. №3)

нефтяные бароны прекрасно зарабатывают на схемах поставки нефти в Беларусь с последующей её переработкой?

Таким образом, оснований считать субсидиями, дотациями, льготами условия и схемы поставок нефти, нефтепродуктов и газа из России в Беларусь нет. Значит, 90% обвинений в нахлебничестве сразу отпадает. Это даже если мы оставим за кадром согласие России создать зону свободной торговли, таможенный союз с Беларусью, из буквы и духа которых следует ликвидация барьеров на перемещение товаров внутри страны. Тот факт, что Газпром и Роснефть (нефтяные бароны) держат за горло Кремль (или наоборот) в плане цен на внутреннем российском рынке, де-юре (международный договор) это никак не повод обвинять Беларусь в иждивенчестве или в нарушении партнёрских обязательств….

Хамить послу России Михаилу Бабичу, оскорблять других российских политиков и чиновников нельзя. Это не по-европейски, не по-белорусски. Это непрофессионально. Нам нужно спокойно, взвешенно, с фактами, законами, договорами и цифрами в руках объяснять российским властям и российскому обществу обоюдную выгоду свободном перемещении товаров, услуг, денег и рабочей силы между нашими двумя суверенными странами.

Одновременно нам нужно срочно принимать системные меры по диверсификации экономики, переводу её из режима «номенклатурная» в режим «народная», т. е. частная. В подавляющем большинстве наших бед виноваты наши власти, а не иностранцы. Ведь никто нас за руку не тянул вести страну по разбитой дороге госплана и нео-совка. Это как раз та дорога, движение по которой никак не разорвёт между Беларусью и Россией пуповину советской империи".

https://gazetaby.com

ГІСТОРЫЯ

УЛАДЫ ДЭГЕРАІЗУЮЦЬ КАЛІНОЎСКАГА…

У Беларусі існуе палітычная замова на дэгераізацыю гістарычных пэрсанажаў, каб увечніць вобраз дзейнага кіраўніка.

Каліноўскі — адзіны беларускі нацыянальны герой

Кастусь Каліноўскі быў у пантэоне беларускіх нацыянальных герояў у савецкія часы. Гэта фактычна адзіны дарэвалюцыйны гістарычны пэрсанаж, які тады адназначна трактаваўся са знакам плюс — як лідэр сялянскага паўстаньня. Бо адпавядаў савецкаму канцэпту: рухавіком гісторыі ёсьць клясавая барацьба.

Вуліца Каліноўскага ў Менску — адна зь нямногіх вуліц сталіцы БССР, названых у гонар герояў гісторыі Беларусі да 1917 году. Яму былі прысьвечаныя творы кінэматографу, мастацкай літаратуры (Уладзімер Караткевіч і інш.), жывапісу (Пётра Сергіевіч). І калі пасьля распаду СССР і ўтварэньня незалежнай Беларусі ўзьнікла пытаньне пра заснаваньне ўласных беларускіх узнагародаў, то выбраць патронаў для іх не было складана. У 1995 годзе быў зацьверджаны ордэн Кастуся Каліноўскага.

І, дарэчы, Каліноўскі — ці не адзіны беларускі гістарычны дзяяч, які не выклікаў ніякага расколу ў грамадзтве, палітычнай клясе. Яго прызнавалі і нацыяналісты, і камуністы (бо, як адзначана, ён быў знакавай постацьцю з савецкіх падручнікаў). Сацыялягічныя апытаньні паказвалі, што сярод беларускіх гістарычных дзеячоў большасьць беларусаў называла прозьвішчы Каліноўскага і Машэрава. Фактычна сёньня толькі гэтыя пэрсанажы застаюцца ў гістарычнай памяці, масавай сьвядомасьці грамадзтва.

Палітычная кампанія разьвянчаньня вобразу Каліноўскага

І вось раптам у разгар працэсу так званай «мяккай беларусізацыі», калі нават была часткова рэабілітаваная БНР, улады пачалі разьвенчваць Кастуся Каліноўскага як беларускага нацыянальнага героя. У абноўленым падручніку расейскай літаратуры для VIII клясы напісалі пра «польскае паўстаньне пад кіраўніцтвам К. Каліноўскага (1863–1864)».

Пасьля справядлівага абурэньня грамадзкасьці і гісторыкаў у сьнежні 2018 году Міністэрства адукацыі выступіла з заявай, дзе зноў паўтарыла вэрсію пра «польскае паўстаньне (1863–1864)». Дарэчы, менавіта ў такім выглядзе трактуецца гэтая гістарычная падзея ў расейскіх школьных падручніках.

І вось у бой ўступіла цяжкая артылерыя. У студзені ў «Настаўніцкай газэце» апублікаваны артыкул Ігара Марзалюка, дзе ён пацьвярджае вэрсію Міністэрства адукацыі.

Стала зразумела, што ўсё гэта невыпадкова, што на нашых вачах разгортваецца палітычная кампанія. 17 сакавіка Марзалюк у інтэрвію перадачы «Главный эфир» Першага нацыянальнага каналу, прысьвечанай тэме інфармацыйнай бясьпекі, намякаючы на Каліноўскага, зноў заявіў, што «чалавек, які называе, скажам, праваслаўе „сабачай верай“ (калі ў нас 80% праваслаўных), ці можа такі чалавек быць нацыянальным героем краіны?»

Ігар Марзалюк як афіцыёзны гістарыёграф

Ігар Марзалюк быў калісьці добрым гісторыкам, але стаў дрэнным палітыкам. Ён цяпер прызначаны на ролю афіцыёзнага гістарыёграфа. Як Мікалай Карамзін у Расеі XIX стагодзьдзя ці Лаўрэнцій Абэцэдарскі ў БССР, які ў сваіх працах стварыў антыбеларускую гістарычную міталёгію. Каб высновы Ігара Марзалюка былі больш важкімі, яго прызначылі старшынём камісіі Палаты прадстаўнікоў па адукацыі, культуры і навуцы.

Як вядома, гісторыя — гэта сучасная палітыка, павернутая назад. І роля афіцыёзнага гістарыёграфа палягае ў тым, каб трактаваць мінулае ў патрэбным і выгадным існай уладзе выглядзе. Аляксандар Пушкін іранічна пісаў пра гістарычныя працы Мікалая Карамзіна:

«В его „Истории“ изящность, простота
Доказывают нам, без всякого пристрастья,
Необходимость самовластья
И прелести кнута».

Што азначае гэтая лінія на разьвенчваньне вобразу Кастуся Каліноўскага? Выкажу сваю гіпотэзу. На мой погляд, Ігар Марзалюк выконвае палітычную замову на дэгераізацыю беларускай гісторыі. Гэты працэс пачаўся яшчэ у сярэдзіне 2000-х гадоў. У 2004 годзе Лукашэнка скасаваў ордэн Кастуся Каліноўскага. У 2005 годзе ён прыбраў імёны Францішка Скарыны і Пятра Машэрава з назваў галоўных праспэктаў Менску. Цяпер дайшла справа і да Каліноўскага. Дарэчы, ці вы зьвярнулі ўвагу, што на беларускіх грашах няма партрэтаў знакамітых гістарычных дзеячоў? Гэта даволі рэдкая зьява ў сьвеце.

Навошта гэта робіцца? Вы яшчэ не здагадаліся? Бо трэба расчысьціць глебу для іншага героя. Адгадайце з трох разоў яго прозьвішча. Хто яшчэ не здагадаўся, наведайце Музэй сучаснай беларускай дзяржаўнасьці. Там партрэты толькі аднаго чалавека…

А Каліноўскі — пабочны вынік, неабходная ахвяра гэтай палітычнай кампаніі. Вось Марзалюк і стараецца, прымяраючы лаўры Абэцэдарскага. Але гэта слава Герастрата.

Валеры Карбалевіч

ІНТЭГРАЦЫЯ

«СЧЕТОВОД» БАБИЧ ПОДСАДИЛ МИНСК НА КОНЯ

Будут ли его дальше терпеть в Беларуси? Ведь Михаил Бабич показал свое истинное лицо. Так наверняка сейчас думают в кабинетах белорусской власти.

Несмотря на опасения, что новый российский посол начнет выкручивать официальному Минску руки, первое время после назначения Михаил Бабич белорусские власти не напрягал и вел себя сверхмиролюбиво.

Например, когда Александр Лукашенко назвал «болтовней» разговоры о возможности размещения российской военной базы, посол поспешил согласиться с ним: «Президент Беларуси абсолютно прав».

Но со временем стало очевидно, что миссия Михаила Бабича, работающего также в статусе спецпредставителя президента России по развитию торгово-экономического сотрудничества, проваливается.

И вот в большом интервью РИА Новости, опубликованном в четверг, Бабич предстал в совершенно другом образе. Наверняка высказывания посла сильно обидели Лукашенко. Во-первых, потому что они похожи на правду. Во-вторых, потому что публичный выпад против главы Беларуси (разговоры о суверенитете — избирательная технология под названием «мобилизация электората путем формирования образа врага») позволил себе, как ни крути, всего лишь посол иностранного государства.

Без ответа высказывания Бабича остаться не могли. В пятницу пресс-секретарь МИД Анатолий Глаз назвал посла «счетоводом» и «подающим надежды бухгалтером» — очевидно подразумевая его детальный разбор существенной российской помощи Беларуси.

Четырнадцать лет назад назначенный послом в нашу страну Дмитрий Аяцков даже не доехал до Минска, позволив себе одно неосторожное высказывание: «Лукашенко ни в коем случае не должен дуть щеки». Повторится ли эта ситуация с Бабичем?

Пока кажется, что вряд ли. Можно хотя бы обратить внимание на то, что раскритиковать посла доверили пресс-секретарю МИДа, хотя в других подобных случаях это берет на себя сам министр Владимир Макей.

Неговоряужеотом, что Лукашенко лично любит давать оскорбительные оценки российским чиновникам. Однажды позицию главы Минфина России Алексея Кудрина он прокомментировал словами: «Он полностью консолидировался с нашими отморозками и начинает нас учить работать».

Возможно, руководителями Беларуси взята пауза, чтобы подготовить жесткий ответ, но не совсем понятно, чем он может помочь. Дальнейшее обострение ситуации может поставить крест на последних надеждах белорусских властей решить экономические споры с Россией в свою пользу.

Максим Черный
"Салідарнасць"

АДУКАЦЫЯ

«…НИ В КОЕМ СЛУЧАЕ!»

Если кто-то не понял до сих пор, что все начинается со школьного порога, то так нам всем и надо.

— Водитель не справился с управлением, число жертв уточняется;

— медсестра напоила младенца перекисью водорода;

— отравились объедками, дети в больнице;

— выбросили в мусоропровод ребенка...

Это, фигурально выражаясь, сделали мои бывшие двоечники, троечники. Им все равно, как рулить, кого травить и куда кого выбрасывать.

Они просидели 9–11 лет с головой под партой, ничего не делая, зная, что им выдадут «путевки в жизнь». Учителя, которые помоложе и поумнее, берегут себя, ставя от 8 до 10 баллов по принципу: вошел в класс — 2 балла, сел за стол — 2 балла, открыл сумку — 2, достал учебник — 2 балла, понял, что это физика, а не английский, — 2 балла. Итого — 10 баллов — «отличник».

Много таких развелось. И учителей, которые на уроках халявничают, прикрываясь хорошими отметками от детей и родителей, как сейчас модно выражаться, «законных представителей». А за урок многое можно успеть: снять с ногтей старый лак, покрыть новым лаком, успеть попить кофе с кексиком, поговорить с ухажером по мобильнику. Дети тоже «при деле»: играют с телефончиками, пускают самолетики (в учителя — тоже). Кто же откажется от таких уроков? Никто. Главное, что все довольны!

Придет проверка? Придет и уйдет. Никому нельзя портить показатели почти что идеальной страны.

А президент прав, как всегда: на пищеварение червяка по программе отводится вдвое больше часов, чем на все творчество М.Ю. Лермонтова. Директор школы, одной из лучших во Фрунзенском районе столицы, требует от учителя, чтобы отметки согласовывались по телефону с родителями.

— Можно поставить Наташеньке двойку? За 23 ошибки в тексте?

— Ни в коем случае! У Наташеньки все хорошо по географии. Английский ей не нужен.

7-й класс, урок английского.

— С какими странами граничит Беларусь?

Отвечать надо по-английски. Отвечает по-русски:

— С Турцией и Грецией.

— Почему?

— Мама с «цёцей Кацей» туда ездят каждый год, значит, граничит...

Да, мы, Беларусь — на Черном море, которое называется Минским. Сбоку — Турция, с другого — Греция, «где пирамиды разные».

Если разогнать школы, никто и не заметит. Может, только БРСМ спохватится: «активных членов» станет меньше. Что делают «активные» в школе — это смешной вопрос: их, двухметровых, учителя за ручку водят.

Т.К. Каролина
СН+

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 30.03.2019 у 16.10
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.